

Wie: VOTOB, vereniging voor Nederlandse Tankopslagbedrijven

Wat: Reactie VOTOB (mede namens leden) op consultatie HNS

Wanneer: 21 juni 2022

VOTOB, de vereniging van Nederlandse tankopslagbedrijven behartigt de belangen van terminals in Nederland. De terminals zijn geen eigenaar van de producten, maar slaan als logistiek dienstverleners producten op voor hun klanten; olie, chemie, biobrandstoffen en eetbare oliën en vetten. Producten die bijvoorbeeld worden gebruikt bij de productie van brandstoffen, chemicaliën, plastics, zepen, schoonmaakmiddelen en (dier)voedingsmiddelen. Steeds meer projecten kijken echter ook naar de opslag van nieuwe energiebronnen. Leden zullen een belangrijke rol gaan spelen bij de opslag van nieuwe en CO2 neutrale energiebronnen als ammoniak, methanol, waterstof in dragers et cetera.

VOTOB staat geheel achter het doel van het Internationaal Verdrag inzake aansprakelijkheid en vergoeding voor schade in verband met het vervoer over zee van gevaarlijke en schadelijke stoffen (HNS-verdrag) en het bijbehorende protocol; partijen die schade lijden als gevolg van een ongeval waarbij een zeeschip is betrokken dat gevaarlijke en schadelijke stoffen vervoert (HNS-stoffen) moeten beter worden beschermd conform het principe van “de vervuiler betaalt”.

Echter, de uitvoering ervan zorgt ervoor dat partijen, niet betrokken bij het vervoer, noch zijnde eigenaar worden belast met een stroom aan administratieve lasten plus een grote kans om ook financieel belast te worden. Dit achten wij onjuist; in het geval waarin ontvangers geen eigenaar van het betreffende product en de eigenaar niet te achterhalen is of zich bevindt in een land dat geen ondertekenaar is van het HNS verdrag, moet voor deze partijen te ontzien van tenminste de potentiële financiële bijdragen aan het HNS fonds.

1. Namens onze leden hebben wij de volgende opmerkingen op de concept uitvoeringswet:

- Ten aanzien van de verplichtingen van de “ontvanger”; namens de leden vragen wij ons af of het Verdrag rekening houdt met het feit dat er heel veel ontvangers zijn die geen eigenaar zijn van het product. En dat heel veel van die ontvangers ook niet weten wie de eigenaar van het product is. *VOTOB leden* zijn stuk voor stuk *ontvangers* van producten maar *geen eigenaar*. Zij worden met administratieve en financiële lasten geconfronteerd zonder eigenaar te zijn van de producten die de vervuiling veroorzaakten. Dit is strijdig aan het principe “de vervuiler betaalt” waarvan wij hebben begrepen dat het ten grondslag ligt aan het Verdrag.
- Ontvangers zullen elk jaar moeten melden/rapporteren over de door hen ontvangen hoeveelheden aan HNS goederen. Ontvangers vragen de overheid als het gaat om dat rapporteren zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande systemen en het bedrijfsleven niet onnodig te belasten met nieuwe systemen. En als er dan al een nieuw systeem nodig is dan liefst ook een *uniform systeem voor alle landen die ratificeerden*; dat dient het gelijke speelveld en daarbij komt ook nog eens dat ontvangers vaak in meerdere landen gevestigd zijn en niet in elk land een ander systeem van rapporteren willen hebben.

Als het gaat om systemen van rapportage vraagt VOTOB zich af in hoeverre Europees wellicht kan worden aangesloten bij douaneregelingen. In Nederland tenminste is de douane op de hoogte van de import van elk product en in welke hoeveelheid en door wie. Het zou waardevol zijn dit te onderzoeken en het bedrijfsleven zo wellicht stevig te ontlasten.

2. Namens onze leden hebben wij de volgende opmerkingen op het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK):

In het IAK wordt gesteld dat “Europees Nederland is een grote ontvanger van HNS-stoffen. Veel van deze stoffen worden doorgevoerd naar andere landen binnen Europa. Daarnaast wordt geconcurrereerd met andere Europese havens. Om deze reden is een belangrijke voorwaarde dat de ratificatie geen gevolgen zal hebben voor het gelijk speelveld. Om dit te waarborgen dient ratificatie gelijktijdig gebeuren met België en Duitsland. Daarmee wordt ten aanzien van de HNS-stoffen een gelijk speelveld tussen andere Europese havens bewerkstelligd”.

- Allereerst merken wij op dat sprekend over “grote ontvangers” niet alleen België en Duitsland concurrenten zijn voor Nederland als het gaat om dat ontvangen. Andere EU havens zijn dat net zo en wellicht nog wel in grotere mate als we kijken waar de stromen vandaan komen in relatie ook tot investeringen in bijvoorbeeld logistiek de nodig is voor het “ontvangen” elders in de EU. Daarnaast is GB, geen EU land meer maar zeer nabij gelegen, een eenvoudige concurrent. Het aantal landen genoemd in de memorie van Toelichting is voorsnog wat dat betreft aan de magere kant.
- De concurrentie zit hem natuurlijk niet alleen maar in dit aspect. Als een ontvanger een producteigenaar kent die gevestigd is in een land dat het HNS ratificeerde kan de ontvanger financiële lasten “doorsturen”. Dan is dan nog steeds een last voor de ontvanger. Maar als de producteigenaar zich niet bevindt in een land dat het HNS verdrag ondertekende zijn de lasten voor de ontvanger en blijven ze bij de ontvanger. Ook daarom is het dus van groot belang dat zoveel mogelijk landen zich bij het HNS verdrag aansluiten. Het aantal landen genoemd in de memorie van Toelichting is voorsnog wat dat betreft aan de magere kant.

Het gelijke speelveld is, juist in deze sterk veranderende wereld, van zeer groot belang. Het is goed de ratificatie te coördineren met België en Duitsland maar zoals gezegd zijn we er dan zeker nog niet. Wij roepen dan ook op tot een ratificatie vanuit Europa, gecoördineerd vanuit de Europese Commissie. Daarnaast roepen we de Europese Commissie en de lidstaten van harte op ook de landen buiten de EU nadrukkelijk uit te nodigen het Verdrag te ratificeren.

- Het IAK maakt een schatting van mogelijke financiële lasten voor ontvangers. Tegelijkertijd wordt in het IAK gesproken van “verwachting” en “verwacht” en vragen wij ons af in hoeverre goed gekeken is naar verwachte harde mogelijk te verwachten financiële lasten; onder 4 van het IAK wordt gesteld dat een ongeval waarbij een extra fonds moet worden aangesproken zeer reëel moet worden geacht terwijl die kan in het IAK onder 7 klein lijkt te worden geschat, “ In de praktijk is schade boven de aansprakelijkheidslimieten nog niet vaak voorgekomen”.

- Over de administratieve last die gepaard gaat met de jaarlijkse rapportage (meldplicht) wordt in het IAK met geen woord gerept. Voor ontvangers met veel verschillende klanten kunnen die lasten groot zijn. Zeker als voor wat betreft een gekozen systeem niet wordt aangesloten bij het bedrijfsleven bestaande systemen of wellicht bestaande Europese systemen (zie ten aanzien daarvan de eerder gemaakte commentaren en opmerkingen onder de uitvoeringswet).

3. Namens onze leden hebben wij de volgende opmerkingen op de Memorie van Toelichting:

- Op pagina 2, onder “gelijktijdige aanvaarding” wordt vermeld dat “het Nederlandse bedrijfsleven heeft in het verleden aangegeven de verplichte bijdrage aan het HNS-fonds acceptabel te vinden”. Ten aanzien daarvan heeft VOTOB de volgende opmerking. Het doel wordt nogmaals van ganser harte gesteund alsmede het principe van de “vervuiler betaalt”. Tegelijkertijd kan Votob zich dat soort gesprekken niet herinneren en heeft VOTOB altijd aangegeven het vreemd te vinden dat administratieve en financiële lasten worden opgelegd aan partijen die geen eigenaar zijn van de producten noch betrokken zijn bij ongevallen.
- Op pagina 6 wordt bij het bespreken van een aantal voorbeelden gesproken over het doorverwijzen van ene ontvanger naar een “principaal”. Dat suggereert dat een ontvanger de administratieve en financiële lasten mocht de principaal (eigenaar van het product) bekend zijn eenvoudigweg kan doorschuiven. In de logistieke keten is het echter niet vanzelfsprekend dat bijvoorbeeld de relatie van die aard is dat extra kosten eenvoudigweg kunnen worden doorgeschoven. Het doorschuiven en of willen doorschuiven als zodanig levert last op en is niet vanzelfsprekend mogelijk.

4. Extra opmerkingen en vragen:

- Votob acht het een verkeerde keuze dat verpakte HNS-schade moet worden gecompenseerd met bijdragen van de ontvangers van bulk vaste en vloeibare chemicaliën. Dit betekent dat de ontvangers van bulk HNS verplicht zijn om te betalen voor andere bedrijven die geen stappen hebben hoeven te ondernemen om de risico's te verminderen bij het vervoer van hun zendingen. Dit druist ook volledig in tegen het principe ‘de vervuiler betaalt’ omdat bulkontvangers niet verantwoordelijk zijn voor deze schade.
- Daarnaast wordt door de uitzondering verpakte goederen schade aan anderen te laten een prikkel afgegeven om anders te gaan vervoeren, bulk waar mogelijk te verpakken om onder de verplichting uit te komen.

Zou de Nederlandse overheid conform artikel 23 (“optionele bijdrageplicht”) en vanwege de twee genoemde aspecten deze bijdragen niet op zich moeten nemen.

- Een onduidelijk van onze kant betreft de goederen die onder douanetoezicht verblijven bij ontvangers als “ontvangen”; officieel zijn deze namelijk niet ingevoerd in Europa.